

SCHADELIJKE STOFFEN

Je wilt je kind het liefst beschermen tegen alles wat slecht is - óók tegen schadelijke stoffen. Helaas treffen we die in allerlei kinderproducten aan.

Tekst Lauri ten Grotenhuis Fotografie Joshua Rood
Styling Anke Helmich



OP DE HUID

HELLO KITTY-SPEENTJE
VEEL MEER BPA DAN
TOEGESTAAN



BABY CALIN VERSCHOONMAT
BEVAT TE VEEL
VLAMVERTRAGER



TEST

We worden continu blootgesteld aan chemische stoffen. Ze kunnen in vrijwel alles zitten. In verzorgingsproducten zitten bijvoorbeeld parfums en allergenen. En in speelgoed dat wij en onze buitenlandse collega's eerder testten, kwamen we ook ongewenste stoffen tegen. Meestal gaat het om kleine hoeveelheden en blijft het binnen de wettelijke normen. Maar baby's en kinderen zijn gevoeliger dan volwassenen en de normen zijn daar niet altijd goed op berekend.

Bovendien telt het allemaal bij elkaar op. Vergelijk het met wat je aan zout binnenkrijgt. Dat zit niet alleen op je stukje vlees, maar ook in je boterham, de boter en de plak kaas die daarop gaan, op je aardappelen, in de saus, het koekje tussendoor. Kleine beetjes tegelijk, maar alles bij elkaar al snel meer dan je dagelijks nodig hebt.

CONTACT MET KINDERHUID

Gevaarlijke stoffen zitten niet alleen in speelgoed en verzorgingsmiddelen. Hoe zit het met andere producten waar je kindje veel mee in aanraking komt? Samen met buitenlandse consumentenbonden testten wij 68 verschillende producten voor kinde-

ren tot 3 jaar. We selecteerden producten waarmee de huid van je kind lang in contact is, waar kinderen op sabbelen of die sterk gekleurd zijn, zoals luiers, kleding, speentjes, verschoonmatten en speel- en puzzelmatten. De stoffen waar we op hebben getest vind je in het overzicht op pag 23.

Om maar meteen met het slechte nieuws te beginnen: we vonden zeven producten die echt niet door de beugel kunnen. Het gaat om een Hello Kitty-speentje van Tigex, een verschoonmat van het Franse Baby Calin en vijf puzzelmatten. We troffen ze gelukkig niet aan op de Nederlandse markt, maar je koopt ook weleens iets over de grens. Bovendien geeft het aan dat er kennelijk toch producten op de markt komen die niet voldoen aan de Europese wetgeving. De meeste andere producten die we testten, zijn helaas ook niet helemaal vrij van schadelijke chemische stoffen. De hoeveelheden blijven weliswaar onder de door de EU gestelde norm, maar je vraagt je wel af waarom die stoffen in producten voor kinderen zitten.

HORMOONVERSTOREND

Mocht je het Hello Kitty-speentje ergens tegenkomen, koop hem dan niet. Er zit

veel meer BPA in dan is toegestaan. BPA is een stof die je hormoonhuishouding kan verstoren en die in kleine hoeveelheden al effect kan hebben. Helemaal opvallend is dat op de verpakking heel prominent staat: 0% BPA. De Baby Calin-verschoonmat bevat 163 milligram vlamvertrager per kilo. Ook dat is heel ver boven de norm. In alle verschoonmatten die we testten, zitten sporen van barium en andere metalen. Binnen de gestelde grenzen, dat wel, maar niet zo laag dat ze onmeetbaar zijn.

Ook van 11 van de 14 schuimpuzzelmatten worden we niet blij. In zes matten troffen we formamide aan, waarvan bij vijf zelfs meer dan 200 milligram per kilo. Formamide ontstaat tijdens het productieproces van schuim en tast de vruchtbaarheid aan. De grens is in veel landen 20 milligram per kilo. Bij de matten die meer dan 200 milligram per kilo bevatten, zaten twee puzzelmatten van het merk Bruin (een exclusief merk van Toys R US). Deze specifieke modellen zagen wij niet in Nederland bij Toys R US, maar wel andere van het zelfde merk.

Daarnaast vonden we in zes puzzelmatten kleine concentraties van het ftalaat (ofwel weekmaker) DEPH, dat mogelijk hormoonverstorend is. Ze vallen binnen de norm >



DEZE PUZZELMATTEN VAN
BRUIN BEVATTEN VEEL TE VEEL
FORMAMIDE!

BART SMIT-PUZZELMAT
MET EEN PH-WAARDE
VAN 7,5 EEN
GRENSGEVAL...



CHEMISCHE STOFFEN

Tips:

Hoe bescherm je je kind tegen schadelijke stoffen?

- Mijd kleding en textiel met felle kleuren en plastic opdrukken en prints. Was nieuwe kleding altijd eerst.
- Kies bij voorkeur speelgoed van textiel of ongeverfd hout. Gevaarlijke stoffen zijn vaker aanwezig in (zacht) kunststof en felgekleurde producten.
- Koop speelgoed dat je kunt wassen. Dat hoeft niet perse in de wasmachine, afnemen met een spons kan ook. Bij speeltjes met een mechaniek moet de fabrikant aangegeven hoe je het kunt schoonmaken, bijvoorbeeld met 'surface washable only' (alleen het oppervlak reinigen).
- Vermijd bij een gevoelige huid producten met parfum en parabenen. Producten die hypoallergeen zijn geven de minste kans op irritatie. Tests in Frankrijk en Denemarken toonden aan dat in veel billendoekjes parabenen zitten. Gebruik dus liever water en zeep bij een gevoelige huid.
- Let op keurmerken: CE zegt niets over de veiligheid. Keurmerken die aangeven dat een product door een onafhankelijk instituut is getest, zijn: GS, TUV Reinland en het Britse BS.
- Mijd metalen producten en onderdelen. Laat vreemd of sterk geurende producten 24 uur uitwasemen en was ze indien mogelijk met een vochtige spons en milde zeep. Laat puzzelmatten minstens 14 dagen luchten voor gebruik.
- Vraag bij twijfel na bij de fabrikant welke stoffen er in het product zitten. Controleren of er een probleem met een product bekend is, kan bij Rapex (google op 'Rapex toys') of ga naar nwwa.nl/waarschuwingen.
- Vermoed je dat er iets mis is met een product, meld het dan bij de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (ga naar nwwa.nl en klik op 'Melden voor burgers').

PLAYGRO TRAVEL PALS/
TINYLOVE ANIMAL CONCERT/
BELLINO BABYGYM
DEZE SPEELMATTEN HEBBEN EEN
HOGE pH-WAARDE



maar aangezien onze koters de puzzelmatten eenvoudig uit elkaar kunnen halen en in hun mond kunnen stoppen, zien we liever dat dit stofje niet wordt gebruikt. De matten kunnen ook zonder geproduceerd worden, zo laten de acht andere zien.

ZURE MATTEN

Ook de zuurgraad (pH-waarde) vormt bij de puzzelmatten een probleem. Hiervoor is geen wettelijke norm, maar de Zwitserse organisatie Ökotex, die kleding test, heeft wel een standaard ontwikkeld voor kleding die veilig is voor de huid. Zij stellen ook aan de pH-waarde eisen, omdat een verhoogde waarde huidirritatie tot gevolg kan hebben. Voor het verkrijgen van een Ökotex-label moet de pH-waarde tussen de 4 en 7,5 zijn. Er zijn maar twee puzzelmatten met een pH-waarde lager dan 7,5. De puzzelmat van de Bart Smit, waar ons modelletje Bibi op pagina 20 mee speelt, zit op de grens, met een pH-waarde van 7,5. Daarnaast bevatten vrijwel alle puzzelmatten zeer kleine hoeveelheden zink. Sporen van barium, strontium en aluminium troffen we ook veel aan. Bij deze stoffen overschrijdt geen enkele puzzelmat de norm, maar de mat van het Franse Decathlon laat zien dat het ook zonder kan.

Bij speelmaten van textiel is de pH-waarde ook hoog. Hij is bij drie van de zeven geteste producten hoger dan 7,5: Playgro Travel Pals, Tinylove animal concert en Bellino Babygym. De eerste twee zijn ook in Nederland verkrijgbaar. Bij de Ikea Leka vonden we een kleine hoeveelheid formaldehyde. De spiegel kan je baby beter ook niet in zijn mond stoppen; we vonden er sporen in van aluminium, mangaan en strontium. Ook in de Tinylove vonden we sporen van zink en koper, en van de weekmaker DEPH. De gevonden hoeveelheden blijven binnen de norm, maar het hoeft er niet in. In de Rainforest-playmat van Fisherprice zit het immers ook niet.

HUID- EN OOGIRRITATIE

De 19 rompertjes die we onderzochten zijn wettelijk gezien oké, maar er zijn wel verschillen. In sommige, waaronder een van Prenatal en een van Primark, vonden we een kleine hoeveelheid (2-5 mg/kg) formaldehyde. Formaldehyde gebruiken fabrikanten in kleding tegen kreuken en vlekken. Ook zorgt het voor beter kleurbehoud. Fijn, maar de formaldehyde kan ook huid- of oogirritatie

IKEA LEKA-SPEELMAT
EEN KLEINE
HOEVEELHEID
FORMALDEHYDE
GEVONDEN

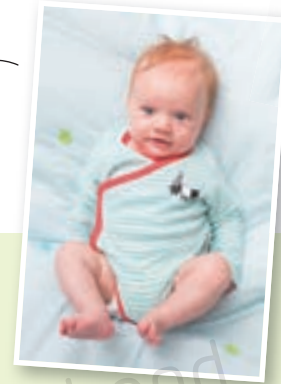


RAINFORREST-PLAYMAT
VAN FISHERPRICE
BEVAT GEEN WEEKMAKERS

DEZE BEVATTEN FORMALDEHYDE OF FTALATEN



IN DIT HEMA-ROMPERTJE VONDEN WE GELUKKIG GEEN SCHADELIJKE STOFFEN



veroorzaken. De gevonden hoeveelheden zijn wettelijk toegestaan, maar in andere rompers vonden we minder, dus het hoeft niet.

In de opdruk van een rompertje van Name-it en de Belgische Wibra vonden we een heel kleine hoeveelheid van het ftalaat DEHP. Een Disney babyromper van het Franse Auchan bevat een kleine hoeveelheid formaldehyde en een weekmaker.

Naast een romper hebben baby's natuurlijk vrijwel de hele dag een luier aan. De meeste ouders gebruiken wegwerpluiers. Wij bekeken er 11 en maten onder meer de pH-waarde en mogelijke aanwezigheid van PAH's (chemische stoffen die in leer, kunststof en rubber kunnen voorkomen). PAH's zijn mogelijk kankerverwekkend en horen dus niet in een luier thuis. De Toujours-luier van LIDL (ook in Nederland verkrijgbaar) zit op het randje van de toegestane hoeveelheid anthracene, een PAH. Koop deze dus liever niet. Bij Huggies, Libero en het Franse Auchan Beby evolution troffen we deze stof in kleinere hoeveelheden aan.

De pH-waarde van alle luiers zit tussen de 7,5 en 8 dat is aan de hoge kant, gezien de grenswaarden van Ökotex. Dat kan beter. <

Hoe wij testen

Bij het bepalen welke producten we wilden testen, hebben we gekeken naar de mate waarin het product in contact is met de huid, de waarschijnlijkheid dat het kind op het product sabbelt en het vermoeden dat er een gevaarlijke stof in kan zitten op basis van andere onderzoeken. Ook hebben we producten gekozen waarbij vochtigheid en warmte belangrijke factoren zijn, zoals luiers. We hebben op de volgende stoffen getest:

Wat	Getest op	Risico's
Ftalaten	textiel, prints, rubbers, flexibele kunststofdelen	van sommige ftalaten is bekend dat ze hormoonverstorend zijn, waardoor de vruchtbaarheid kan afnemen. Enkele studies leggen ook een verband met leverkanker
Nikkel	rompertjes en speelmatten	nikkel geeft bij mensen met een allergie een rode, jeukende uitslag
Organisch tin	textiel, prints, rubbers, flexibele kunststofdelen	kan lever en nieren beschadigen, het enzymstelsel schaden en de vorming van bloed beïnvloeden
Alkylphenols	textiel	kankerverwekkend, hormonale effecten en verminderde vruchtbaarheid
Alkylphenolethoxylates	textiel	kankerverwekkend, hormonale effecten en verminderde vruchtbaarheid
Formaldehyde	textiel	huid- en oogirritatie
pH-waarde	textiel, kunststof	huidirritatie
Azo-verven	textiel	kankerverwekkend
Cadmium	kunststof	kan niet afgebroken worden door het lichaam. Op lange termijn kan een lage blootstelling long- en nierbeschadiging en verzwakte botten veroorzaken. Ook is het slecht voor het milieu
Allergische en kankerverwekkende verven	textiel	kankerverwekkend, giftig voor vruchtbaarheidsorganen
PAH's	puzzels, plastics	kankerverwekkend
Metalen	hard gekleurd plastic/textiel	giftig of kankerverwekkend, kunnen niet afgebroken worden door het lichaam
Formamide	puzzelmatten	giftig voor vruchtbaarheidsorganen

KOOP DEZE LUIERS LIEVER NIET: ZE BEVATTEN PAH'S!

